

Одночасно від поліції очікується високий рівень толерантності до вразливих груп населення, які потребують підвищеної уваги та додаткового захисту своїх прав з боку поліції. До таких груп зазвичай відносять представників етнічних меншин, мігрантів та шукачів притулку, людей з фізичними або психічними вадами, осіб нетрадиційної сексуальної орієнтації, людей похилого віку та дітей [5, с. 29].

Поліція повинна здійснювати постійний моніторинг ситуації щодо потреб цих категорій населення, розробляти відповідні програми або плани заходів щодо надання їм додаткової допомоги, відслідковувати їх ефективність та бути одним із ініціаторів загальнодержавного процесу соціальної адаптації окремих категорій населення. Також основним показником поліції – це її відповідальність перед законом, а не перед урядом.

З розширенням Європейського Союзу за рахунок країн Центральної та Східної Європи перед національними урядами постало завдання реформування поліції (міліції) в професійний деполітизований і ефективний інститут, заснований на принципах верховенства права, ринкової економіки і толерантності стосовно культурних, релігійних та етнічних груп [4, с. 94].

Як результат, перелік завдань для органів внутрішніх справ цих країн відповідно до засад сучасної поліцейстики було розширено такими положеннями:

- установлення ефективного громадського контролю;
- демократична та ефективна система підзвітності суспільству;
- партнерські відносини з населенням у межах моделі «community policing»;
- професіоналізм персоналу, скорочення його чисельності, вироблення професійної етики;
- підвищення рівня диверсифікованості персоналу для кращого відображення етнічної та гендерної структури населення;
- постійний зв'язок з поліцейськими підрозділами інших держав.

Для більшості європейських поліцейських систем досягнення означених вимог стало можливим за умови реформування, яке відбувалося за декількома провідними принципами. Перелік принципів реформування дещо відрізнявся в кожній країні, що залежало як від політичної ситуації, так і від ступеня готовності державних структур до реорганізації власної діяльності [3, с. 58].

В узагальненому вигляді на сьогодні маємо такі принципи реформування органів внутрішніх справ (як споріднені та універсальні категорії):

- верховенство права;
- деполітизація;

- демілітаризація;
- децентралізація;
- підзвітність та прозорість у роботі;
- тісна співпраця з населенням та місцевими громадами;
- професійна підготовка персоналу.

Стратегічний план розвитку МВС та поліції, перш за все повинно здійснюватись на вище зазначених принципах. Тільки тоді в країні будемо відчувати прозорість та справедливність нашої влади в особі правоохоронних органів.

Література

1. Закон України «Про Національну поліцію»: у редакції Закону № 40-41 – від 02.07.2015 року (ОФЦД.ТЕКСТ) – К.: Паливода А.В., ст.379
2. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради, 1996. - №30. - ст. 141;
3. Вимоги до змісту поліцейської діяльності у сучасному демократичному суспільстві сформульовані у 2001 році американським поліцейством Д.Бейлі на підставі проведеного аналізу широкого кола нормативних приписів.
4. Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій. – Амстердам-Київ, 1996. – 227 с. - с. 62-65.
5. Glover J. Humanity, a moral history of the twentieth century. – London: Yale University Press, 2001. – 480 p.
6. Мартыненко О.А. Детерминация и предупреждение преступности среди персонала органов внутренних дел Украины: Монография. – Х.: Изд-во ХНУВС, 2005. - 468 с.

Ванчуляк О.Я., к.мед.н., доцент кафедри судової медицини та медичного правознавства
Заволович А.Й., к.мед.н., доцент кафедри судової медицини та медичного правознавства
Саркісова Ю.В., клінічний ординатор кафедри судової медицини та медичного правознавства
Науковий керівник: Бачинський В.Т., доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри судової медицини та медичного правознавства
ВДНЗ України «Буховинський державний медичний університет»

Перспективи реформування та розвитку судово-медичної експертизи в Україні

Одним із провідних напрямів забезпечення реформ в правовій сфері української держави має бути обґрунтування всіх проектів незаперечними

науковими положеннями. Серед питань надійного наукового забезпечення правосуддя в Україні важливе місце посідає регулювання судово-експертної діяльності.

Нормативно-правове забезпечення державного регулювання розвитку судово-експертної діяльності в Україні здійснюється в напрямку забезпечення її принципів, зокрема законності призначення експертизи, незалежності та неупередженості експерта, об'єктивності та повноти дослідження.

Практичні проблеми організації судово-експертної діяльності вимагають свого вирішення шляхом виявлення та усунення різноманітних неузгодженостей, пробілів, як в організації діяльності експертних установ, так і в управлінні ними.

Слід зазначити, що чинне законодавство не врегульовує суперечності, які існують у різних видах судочинства України стосовно питань призначення й проведення судової експертизи. Можна виділити такі, найбільш актуальні з них: статус спеціаліста в судочинстві, повноваження керівника експертної установи, обов'язкове призначення експертизи, надання зразків для дослідження, процесуальні та методичні питання комплексної, комісійної, додаткової, повторної експертизи, співвідношення принципу незалежності експерта з існуванням спеціалізованих установ, підпорядкованих міністерствам, при яких функціонують органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, та ін.

Всупереч Закону України «Про судову експертизу», де йдеться про те, що судово-медична експертиза поводитьється виключно державними спеціалізованими установами, Постановою Кабінету Міністрів України «Про розмежування державного майна України між загальнодержавною (республіканською) власністю і власністю адміністративно-територіальних одиниць (комунальною власністю)» від 5 листопада 1991 р. № 311 обласні та міські бюро судово-медичної експертизи віднесені до об'єктів комунальної власності.

Такі тенденції призвели до руйнування судово-медичної служби, як цілісної системи, негативно позначилися на розвитку матеріально-технічної бази більшості бюро та якості проведення досліджень.

У більшості європейських країн судово-медична експертиза не підпорядковується Міністерству охорони здоров'я, реформування цієї сфери забезпечило незалежність судово-медичної експертизи та поліщило матеріально-технічне забезпечення служби.

Тож реформування законодавства, що регламентує судово-медичну експертну діяльність, є викраєм нагальним питанням.

Необхідним є створення цілісної незалежної державної експертної служби, що здійснюватиме судово-медичну діяльність на прозорих механізмах організації роботи та забезпечуватиме потребу суспільства у чесному, неупередженому проведенні судово-медичних експертиз.

Таким чином аналіз чинного законодавства України свідчить про окремі недоліки в питаннях нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності, що не сприяє її розвитку в напрямку відповідності визначеним зобов'язанням стосовно демократизації суспільства та вдосконалення судової структури й судочинства. Нагальним є внесення законодавчих змін, спрямованих на створення системи державних спеціалізованих установ судово-медичної експертизи та об'єднання їх в Національне бюро судово-медичної експертизи України.

Література

1. Засць А. П. Організаційні проблеми судово-експертної діяльності / А. П. Засць // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. — Х.: Право, 2004. — Вип. 4. — С. 11.

2. Конституція України: чинне законодавство станом на 5 вересня 2011 р. : (Відповідає офіц. текстові) — К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. — 96 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. — К.: Юстініан, 2012. — 1224 с.

4. Про судову експертизу: Закон України від 25 лют. 1994 р. № 4038-XII // Відом. Верховної Ради України. — 1994. — № 28. — Ст. 232.

Репешко П.І. Стан нормативно-правового забезпечення державного регулювання розвитку судово-експертної діяльності в Україні / П. І. Репешко, В.В. Гузенко, О.М. Шаблия // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. — 2011. — № 11. — С. 233-242

Бачинський В.Т., д.м.н., проф.

Ванчуляк О.Я. к.м.н., доц, л

Сивокооровська А.С. лікар-інтерн

Науковий керівник: Бачинський В.Т.,

доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри

судової медицини та медичного правознавства

Структура судово-медичної експертизи в Україні та її взаємодія з правоохоронними органами

Задля з'ясування об'єктивної картини злочинів під час розслідування виникає потреба в проведених експертизи. Коли йдеться про вчинення злочинів проти здоров'я, життя, честі та гідності людини, правоохоронні органи звертаються до лікарів-спеціалістів у галузі судової медицини, що застосовують спеціальні знання медичного та біологічного характеру для вирішення питань, що виникають в процесі розслідування даних злочинів.

Судово-медична експертиза здійснюється на принципах законності, об'єктивності, повноти дослідження та незалежності [3].